

TAMPEREEN
YLIOPISTO

KUKA MAKSAA, KENELLÄ ON OIKEUS, KUKA PÄÄTTÄÄ

**Juhani Lehto
3.9.2013
Finlandiatalo**

RAHOITUSJÄRJESTELMÄN KESKEISIÄ ELEMENTTEJÄ

- **miten ja keneltä rahoitus kootaan?**
- **kenelle ja millä ehdoilla muodostuu oikeus rahoitettavaan palveluun?**
- **missä, miten ja kuka päättää rahoituksen käytöstä?**
- **minkälaisia taloudellisia insentiivejä synnytetään eri toimijoiden välisiin suhteisiin?**

TAMPEREEN
YLIOPISTO

MITÄ RAHOITUSMALLIT KÄSITTELEVÄT?

	"STM"	"THL"	"KELA"	"SITRA"
Miten rahoitus kootaan	ei	ei	ei	ei
Asukkaiden oikeudet	ei	ei	ei	ei
Valtakunnallinen vaikutusvalta	ei	ei	kyllä	kyllä
Alue/paikallistason vaikutusvalta	kyllä	kyllä	ei	ei
Asiakkaan valintavalta	ei	ei	ei	ei
Keskeisen päätöksentason demokraattisuus	ei?	ei	ei	ei

MISTÄ RAHOITUS?

Suomen terveydenhuollon rahoitus ei noudata Robin Hoodin periaatetta - vaan on lievästi Nottinghamin sheriffin periaatteen mukainen

Kuntien verotuloista rahoitetaan vain 36,7 % Suomen terveydenhuollon kokonaismenoista

ERILAISET OIKEUDET TERVEYSPALVELUIHIN

- **asukkaan subjektiivinen oikeus sairausvakuutuskorvaukseen ammattilaisen tarpeelliseksi toteamasta palvelusta (jos on valmius maksaa omavastuut)**
- **asuinkunnan päätösvallasta riippumaton oikeus kiireelliseen hoitoon, hoitotakuun velvoittamaan hoitoon ja työterveydenhuoltoon**
- **asuinkunnan päätösvallan vaihtelevasti rajoittama oikeus kiireettömään hoitoon kunnallisessa perusterveydenhuollossa**

MISSÄ JA KUKA PÄÄTTÄÄ

- **valtion budjetti- ja säädösohjauksen yksityiskohtaisuus sairausvakuutuksessa ja yleisluontoisuus kunnallisessa terveydenhuollossa**
- **ohjaavien instituutioiden heikkous suhteessa ohjattaviin yksiköihin valtakunnallisesti (esim. Kela, THL) ja (pienissä) kunnissa**
- **asukkaiden mahdollisuudet vaikuttaa järjestelmätason päätöksentekoon ongelmalliset**
- **asiakkaiden valinnan ja muun vaikuttamisen kehittymättömyys**

HYBRIDIMALLI

- **valtiosoten uudistus:**
  - **koko rahoitus yhden lainsäädännön ja ohjausinstituution ohjaukseen**
  - **Nottinghamin sheriffin linjalta Robin Hoodin linjalle rahoituksen kokonaisuudessa**
  - **asukkaiden oikeudet yhdellä lailla ja asetuksella (oikeus palveluihin, omarahoitusosuudet, valinnan mahdollisuudet)**
- **maakunnille järjestämisvastuu ja osittainen rahoitusvastuu Ruotsin malliin (maakuntaverot ja maakuntavaaleissa valitut päätöksentekijät)**
- **kunnille vaikutusmahdollisuudet ja pieni rahoitusvastuuosuus**